

35 §

1701/02.05.05/2022

Kysterin sijoitusrahasto**Kysterin johtokunta 29.8.2022 35 §**

Valmistelijat: lakimies Risto Salmi, p. 044 7179685, risto.salmi@kuh.fi ja toimitusjohtaja Ritva Vitri, p. 044 7171210, ritva.vitri@kuh.fi.

Sijoitusrahaston syntyminen

Sijoitusrahasto on liikelaitos Kysterin oman pääoman erä, joka on syntynyt Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymän Kysteri alueeseen kuuluvien kuntien sijoittaessa varallisuutta (koneita/laitteita) liikelaitokseen. Tämä toteutui toiminnan käynnistyessä. Liikelaitoksen oman pääoman sijoitusrahastoon kirjattu erä kuvastaa siten vain sitä, että liikelaitos on saanut jäseniltään edellä kuvattua varallisuutta (sijoituksia), joita sillä ei ole ollut velvollisuutta palauttaa jäsenilleen.

Sijoitusrahasto ei siten ole itsessään konkreettista varallisuutta, jonka liikelaitos omistaisi, vaan kuvastaa vain sitä, että osa liikelaitoksen varallisuudesta on aikoinaan peräisin jäsenten sijoituksista.

Kyse ei siten ole sijoitusrahastosta varallisuusmielessä eli esimerkiksi omistetusta sijoitusrahasto-osuudesta tai vastaavasta.

Pohjois-Savon Sairaanhoitopiirin kuntayhtymän (sairaanhoitopiiri, PSSHP) perusterveydenhuollon liikelaitos Kysterillä (Kysteri) on oman pääoman eränä sijoitusrahasto 438.221,45 € (Muut omat rahastot per 31.12.2021).

KPMG:n selvitys sijoitusrahastosta

KPMG Oy Ab asiantuntijaorganisaationa toteutti selvityksen Kysterin sijoitusrahastosta. ratkaisuvaihtoehdot kuvattu erillisessä liitteessä.

KPMG on käsitellyt Kysterin sijoitusrahastoa, josta on tehtävä päätös, mitä sijoitusrahastolle tehdään, kun perusterveydenhuollon liikelaitos Kysterin toiminta lakkaa osana Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymää, kun siirrytään vuoden 2023 alusta lakisääteiseen Pohjois-Savon hyvinvointialueeseen.

KPMG on alla olevalla tavalla pohtinut asiaa perusteellisesti niillä tiedoilla, mitä KPMG:lle on annettu mm.

- Mikä on puheena olevan sijoitusrahaston kirjanpidollinen luonne;
- Miten sitä käsitellään kirjanpidossa ja varojensiirrossa hyvinvointialueille;
- Sijoitusrahaston purkaminen ja mahdolliset veroseuraamukset.

Lainsäädännön tausta

Sairaanhoitopiirien kuntayhtymien varat ja velat siirtyvät perustetuille hyvinvointialueille suoraan sosiaali- ja terveydenhuoltoon ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaantulusta annetun lain perusteella (voimaantulolaki).

Lain 42 §:ssä on säädetty siitä, miten tätä omaisuusjärjestelyä koskevat kirjaukset tehdään kuntien ja kuntayhtymien kirjanpidossa. Säännöksen mukaan hyvinvointialueet kirjaavat siirtyvän omaisuuden ja velat asianomaisiin omaisuus- ja velkaeriin sekä peruspääomaan kirjanpitoarvoista.

Kun omaisuuden siirto on lain mukaan tapahtunut, niin sairaanhoitopiirien kuntayhtymät lakkaavat olemasta. Omaisuuden siirtotapahtuma vertautuu kirjanpidollisesti siten esimerkiksi osakeyhtiöiden väliseen sulautumiseen tai jakautumiseen, missä yhteisön varat ja velat siirtyvät vastaanottajalle ja siirtävänä ollut yhteisö puretaan.

Erona tavanomaisiin yritysjärjestelyihin on kuitenkin nyt se, että kuntayhtymien jäsenet eivät saa suoraan vastikkeena mitään siitä, että ne siirtävät varallisuutta vastaanottajalle, vaan ne luopuvat kuntayhtymän jäsenosuuksista.

Kysterin sijoitusrahaston säännöt

Kysterin sijoitusrahaston sääntöjen 7 §:n perusteella rahasto pitäisi purkaa, kun rahastoon pääomaa sijoittaneet kunnat siirtävät perusterveydenhuollon ja siihen liittyvän sosiaalihuollon järjestämisvastuut pois sairaanhoitopiiriltä. Jos rahaston annetaan olla, häviää rahasto sairaanhoitopiiriin lakatessa varojen ja velkojen siirtyessä hyvinvointialueelle. Tällöin rahaston varat siirtyvät suoraan voimaantulolain nojalla hyvinvointialueelle.

Jos rahasto puretaan ja pääoma palautetaan sairaanhoitopiiriin jäsenkunnille tai sijoituksen tehneille kunnille, pitäisi olla mahdollista käsitellä rahaston purkamisen kirjanpidossa sijoitusrahastotilin ja asianomaisen omaisuustilin vähennyksenä ilman tulosvaikutusta kuntayhtymälle. Tällöin sairaanhoitopiiri palauttaisi jäsenilleen rahaston jäljellä olevan pääoman rahana tai muuna omaisuutena eivätkä ko. varat siirtyisi hyvinvointialueelle.

Jos pääomaa ei palauteta kunnille, sijoitusrahaston purkamisen käsiteltäisiin kirjanpidossa tuloslaskelman kautta, jolloin rahaston purkamisen tulot tulisi sairaanhoitopiirille. Jos rahaston purkamisen käsitellään sairaanhoitopiiriin tuloslaskelman kautta, voisi siitä aiheutua veroseuraamuksia sairaanhoitopiirille. Jotta rahaston purkamisesta voisi aiheutua tuloveroseuraamuksia, rahaston purkamisesta kertyvän tulon pitäisi liittyä sairaanhoitopiiriin elinkeinotoimintaan tai kiinteistöjen tuottamaan tuloon.

Koska kyse olisi pääoman palautuksesta kirjattaisiin palautus lähtökohtaisesti kuntayhtymän jäsenosuutta vastaan, jolloin palautuksesta ei kertyisi voittoa. Vaikka palautuksesta kertyisi voittoa, ei lakisääteisiä tehtäviä hoitavan sairaanhoitopiiriin jäsenosuudesta kertyvää voittoa tulisi pitää kunnan elinkeinotoimintaan kuuluvana ja siten veronalaistulona kerryttävänä lähteenä Kysterin kunnissa.

Vaihtoehtoiset toimintatavat oman pääoman sijoitusrahaston suhteen

Sijoitusrahasto voidaan joko jättää entiselleen, purkaa tuloksen kautta tai purkaa palauttamalla siihen kirjatut varat kunnille.

Sijoitusrahaston sääntöjen mukaan sijoitusrahasto puretaan, jos rahastoon pääomaa sijoittaneet kunnat siirtävät perusterveydenhuollon ja siihen liittyvän sosiaalihuollon järjestämisvastuut pois sairaanhoitopiiriltä. Hyvinvointialueelle siirtyminen tapahtuu nyt kuitenkin voimaanpanolain nojalla ilman kuntien itsenäistä päätöstä järjestämisvastuun siirtämisestä.

Hyvinvointialueelle siirtyvät kaikki sairaanhoitopiirin varat ja velat sellaisenaan ilman erillistä päätöstä eli ilman kuntien aktiivista siirtopäätöstä. Myös Kysterin sijoitusrahasto on 28.2.2022 mennessä ilmoitettu hyvinvointialueelle siirtyvänä varana. Oman pääoman erät (kuten sijoitusrahasto) eivät siirry sellaisenaan hyvinvointialueen omaan pääomaan, vaan hyvinvointialue kirjaa sille siirtyvien varojen ja velkojen erotuksen peruspääomaan. Sairaanhoitopiiri lakkaa olemasta omaisuuden siirtohetkellä.

Johtopäätös KPMG:n selvityksen, lainsäädännön ja vaihtoehtoisten toimintatapojen perusteella

Edellä mainittu huomioiden vaikuttaisi siltä, että jos sijoitusrahaston purkamisesta ei tehdä aktiivista päätöstä ennen omaisuuden siirtymistä hyvinvointialueelle ja sairaanhoitopiirin lakkaamista, sijoitusrahasto lakkaa olemasta siirtohetkellä. Koska voimaanpanolain nojalla sijoitusrahasto lakkaa, niin samalla Kysterin sijoitusrahaston sääntöjen 4§ mukainen koronmaksu kunnille päättyy.

Esitys

Toimitusjohtaja:

Johtokunta toteaa, että sijoitusrahaston purkamisesta ei tehdä päätöstä. Kysterin sijoitusrahasto siirtyy 1.1.2023 hyvinvointialueelle voimaanpanolain nojalla ja samalla koronmaksuvelvollisuus lakkaa.

Päätös

Johtokunta totesi, että sijoitusrahaston purkamisesta ei tehdä päätöstä. Kysterin sijoitusrahasto siirtyy 1.1.2023 hyvinvointialueelle voimaanpanolain nojalla ja samalla koronmaksuvelvollisuus lakkaa.

Liitteet

- 2 Oman pääoman rahaston käsittely - Pohjois-Savon Sairaanhoitopiirin kuntayhtymä

Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri

Kysterin johtokunta

KYS

Pöytäkirja

29.08.2022

4/2022

35 §

4 (4)